

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัยวรรณ มธุรสปรีชากุล
อาจารย์ประจำ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สัมภาษณ์โดย นายกนกพล เกตุสัตบรรณ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สำนักวิชานิติศาสตร์
 นางสาวกรกช แก้วเมืองเพชร นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สำนักวิชานิติศาสตร์
 นายภูริณัฐ นิमित นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สำนักวิชานิติศาสตร์

คำถามข้อที่ 1 ท่านเห็นว่าในอนาคต กฎหมายลิขสิทธิ์ควรมีการปรับเปลี่ยนเพื่อรองรับ
ปัญญาประดิษฐ์ อย่างไร

หากกฎหมายลิขสิทธิ์ต้องรองรับผลงานที่เกิดจากปัญญาประดิษฐ์ให้ได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ ลักษณะของกฎหมายลิขสิทธิ์ย่อมต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการพัฒนาของปัญญาประดิษฐ์ ต้องคำนึงถึงกระบวนการสร้างผลงานนั้นว่าเป็นกรณีที่ปัญญาประดิษฐ์มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลงาน หรือเป็นการสร้างสรรค์โดยปัญญาประดิษฐ์ทั้งหมด รวมถึงควรคำนึงถึงคุณค่าของผลงานต้นแบบ หรือแรงบันดาลใจที่ปัญญาประดิษฐ์ได้นำมาใช้ในการประมวลผลด้วย ยกตัวอย่างเช่น กรณีของลายเส้นในรูปแบบของจิบลิ (Ghibli) ที่ปัญญาประดิษฐ์ได้สร้างผลงานตามรูปแบบดังกล่าว ซึ่งเป็นรูปแบบที่มีเจ้าของลิขสิทธิ์อยู่แล้ว เมื่อมีการเขียนคำสั่งให้ปัญญาประดิษฐ์สร้างผลงานโดยอ้างอิงรูปแบบลายเส้นของจิบลิ (Ghibli) แต่ในปัจจุบันยังไม่มีระบบในการจ่ายค่าตอบแทนแก่เจ้าของผลงานต้นแบบที่ถูกนำมาใช้ในการสร้างผลงาน

ดังนั้น ดิฉันเห็นว่าอาจจำเป็นต้องมีกฎหมายที่ให้คุณค่าหรือกำหนดค่าตอบแทนแก่สิ่งที่ถูกนำมาใช้เป็นต้นแบบของผลงาน ตัวอย่างเช่น กรณีที่บุคคลหนึ่งนำภาพใบหน้าของบุคคลอีกคนหนึ่งมาใช้เป็นข้อมูลให้ปัญญาประดิษฐ์สร้างผลงานโดยใช้รูปแบบลายเส้นของจิบลิ (Ghibli) อาจพิจารณาได้ว่าผลงานดังกล่าวได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์แล้ว สำหรับประเด็นที่ว่ากฎหมายลิขสิทธิ์ควรมีการปรับเปลี่ยนหรือไม่นั้น ดิฉันเห็นว่าย่อมต้องมีการเปลี่ยนแปลง และควรมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับบริบทในปัจจุบัน

หากพิจารณาว่าผลงานดังกล่าวควรได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์หรือไม่นั้น ดิฉันเห็นว่า ผู้เขียนคำสั่งให้ปัญญาประดิษฐ์สร้างผลงานควรมีสิทธิได้รับลิขสิทธิ์จากการเขียนคำสั่งดังกล่าว แต่ผู้เขียนคำสั่งหรือผู้สร้างผลงานโดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ก็ควรต้องจ่ายค่าตอบแทน หรือค่านึงถึงผลประโยชน์ตอบแทนของเจ้าของรูปแบบที่แท้จริงด้วย ไม่ควรปล่อยให้บุคคลใดใช้ปัญญาประดิษฐ์สร้างผลงานแล้วนำมากล่าวอ้างว่ารูปภาพดังกล่าวเป็นผลงานที่ตนสร้างขึ้นเองจากการเขียนคำสั่งเพียงอย่างเดียว ทั้งที่ต้นแบบของผลงานนั้นมีที่มาจากผลงานของผู้อื่น ดังนั้นควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของกฎหมายลิขสิทธิ์ให้สอดคล้องกับบริบทดังกล่าว และควรมีการกำหนดมูลค่าหรือค่าตอบแทนสำหรับข้อมูลที่ถูกนำมาใช้ให้เกิดความเหมาะสมและเป็นธรรมต่อเจ้าของผลงานต้นฉบับ

คำถามข้อที่ 2 ปัญญาประดิษฐ์ส่งผลต่อระบบลิขสิทธิ์ในปัจจุบันอย่างไร

การที่จะเข้าใจว่าปัญญาประดิษฐ์ส่งผลต่อระบบลิขสิทธิ์อย่างไรนั้น จำเป็นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์เสียก่อน โดยกฎหมายลิขสิทธิ์ หมายถึง การคุ้มครองผลงานที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับความคุ้มครอง ซึ่งมีกฎหมายกำหนดประเภทของผลงานที่ได้รับความคุ้มครองไว้ 9 ประเภท เช่น ดนตรีกรรม วรรณกรรม เป็นต้น หากเป็นผลงานที่อยู่นอกเหนือจาก 9 ประเภทที่กฎหมายกำหนด ย่อมไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์ นอกจากนี้ การที่ผลงานจะเข้าข่ายได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์จะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) ผลงานต้องอยู่ในประเภทที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับความคุ้มครอง 2) ผลงานต้องเกิดจากความวิริยะอุตสาหะ 3) ผลงานต้องเกิดจากทักษะหรือความสามารถของบุคคลนั้น และ 4) ผลงานต้องไม่เป็นการลอกเลียนผลงานของผู้อื่น

ด้วยเหตุนี้ ดิฉันจึงมีความเห็นว่า ในปัจจุบันผู้ใช้งานปัญญาประดิษฐ์สามารถเขียนคำสั่งให้ปัญญาประดิษฐ์สร้างสรรค์ผลงานเพลงได้ และสามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้อย่างรวดเร็ว จึงทำให้ปัญญาประดิษฐ์ส่งผลต่อระบบลิขสิทธิ์ในปัจจุบัน เนื่องจากปัญญาประดิษฐ์สามารถสร้างผลงานที่อาจเข้าข่ายเป็นงานวรรณกรรม ดนตรีกรรม

หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Software) ซึ่งเป็นผลงานที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ดังนั้น จึงส่งผลกระทบต่อระบบลิขสิทธิ์ในลักษณะที่อาจทำให้มีผลงานที่เข้าข่ายได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์เพิ่มมากขึ้น

ในปัจจุบันยังคงเป็นประเด็นที่มีการถกเถียงกันว่า บุคคลใดควรเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในผลงานที่สร้างขึ้นโดยปัญญาประดิษฐ์ ไม่ว่าจะเป็นผู้เขียนคำสั่งให้ปัญญาประดิษฐ์สร้างผลงาน หรือบริษัทผู้พัฒนาและเป็นเจ้าของระบบปัญญาประดิษฐ์ที่ใช้สร้างผลงานดังกล่าว นอกจากนี้ ยังมีประเด็นเกี่ยวกับลักษณะของผลงานแต่ละประเภทที่มีความแตกต่างกัน เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นหนึ่งในผลงานที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายลิขสิทธิ์อันมีลักษณะแตกต่างจากบทกลอนซึ่งเป็นงานวรรณกรรม แม้ว่าจะได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์เช่นเดียวกันก็ตาม ด้วยเหตุนี้ ปัญญาประดิษฐ์จึงส่งผลกระทบต่อระบบลิขสิทธิ์ในหลากหลายแง่มุม และก่อให้เกิดประเด็นทางกฎหมายที่จำเป็นต้องได้รับการพิจารณาต่อไปในอนาคต

คำถามข้อที่ 3 ปัญญาประดิษฐ์สามารถเลียนแบบสไตล์ของศิลปินได้ กฎหมายควรให้ความคุ้มครองเพิ่มเติม หรือไม่

ดิฉันมีความเห็นว่า กฎหมายควรให้ความคุ้มครองเพิ่มเติมในลักษณะที่คล้ายคลึงกับที่ได้กล่าวไว้ในคำตอบข้อที่ 1 กล่าวคือ ในกรณีที่ในรูปแบบลายเส้นหรือสไตล์เฉพาะของศิลปินท่านใดท่านหนึ่ง ซึ่งเมื่อบุคคลทั่วไปพบเห็นก็สามารถรับรู้ได้ว่าเป็นรูปแบบลายเส้นของศิลปินท่านนั้น กฎหมายควรให้ความคุ้มครองเพิ่มเติมในส่วนดังกล่าว โดยอาจเป็นการให้คุณค่าหรือการรับรองสิทธิแก่ผลงานที่ปัญญาประดิษฐ์ได้นำไปใช้เป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ อย่างไรก็ตาม รูปแบบของการให้คุณค่าดังกล่าวควรเป็นในลักษณะใดนั้น ยังเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปว่าควรเป็นการจ่ายค่าตอบแทนแก่เจ้าของผลงาน หรือควรมีการระบุและอ้างอิงว่าได้มีการนำรูปแบบหรือแนวทางการสร้างสรรค์มาจากผลงานของศิลปินท่านนั้น ด้วยเหตุนี้ ดิฉันจึงเห็นว่า ควรมีการให้ความคุ้มครองเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแหล่งที่มาของผลงาน

หากจำเป็นต้องเลือกว่าจะให้คุณค่าแก่เจ้าของผลงานต้นแบบในรูปแบบของการจ่ายค่าตอบแทน หรือในรูปแบบของการอ้างอิงและให้มีส่วนร่วมในผลงานที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ หากพิจารณาในมิติทางธุรกิจ การให้ค่าตอบแทนในรูปแบบของตัวเงินย่อมเป็นแนวทางที่เหมาะสมกว่า อย่างไรก็ตาม แนวทางดังกล่าวอาจแตกต่างกันไปตามลักษณะของธุรกิจหรือความประสงค์ของศิลปินเจ้าของผลงานที่ถูกนำมาใช้เป็นต้นแบบว่าต้องการได้รับการให้คุณค่าหรือผลตอบแทนในรูปแบบใด

ดังนั้น จึงอาจจำเป็นต้องพิจารณาถึงลักษณะและกลุ่มของศิลปินแต่ละประเภทประกอบด้วย เพื่อศึกษาว่าศิลปินในแต่ละกลุ่มมีความต้องการได้รับผลตอบแทนในรูปแบบใดจึงจะเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของผลงานของศิลปินแต่ละกลุ่ม

คำถามข้อที่ 4 ปัจจุบันกฎหมายสามารถรองรับปัญญาประดิษฐ์ในการสร้างผลงานได้เพียงพอหรือไม่

ดิฉันเห็นว่า กฎหมายในปัจจุบันยังไม่สามารถรองรับปัญญาประดิษฐ์ในการสร้างผลงานได้อย่างเพียงพอ เนื่องจากกฎหมายยังไม่สามารถพัฒนาให้ทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบัน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน หลายหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับประเด็นปัญญาประดิษฐ์ และมองว่าเป็นเรื่องที่ควรได้รับการพิจารณาในการปรับปรุงกฎหมายเป็นลำดับต้น ๆ โดยเมื่อประมาณ 1 ปีที่ผ่านมา รวมถึงในปีปัจจุบัน (พ.ศ. 2569) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาได้มีการจัดสัมมนาเกี่ยวกับประเด็นด้านทรัพย์สินทางปัญญาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในหัวข้อต่าง ๆ ที่วิทยากรนำเสนอ มักมีการเชื่อมโยงไปสู่ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์อยู่เสมอ สะท้อนให้เห็นว่าปัญญาประดิษฐ์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อสังคมและการดำเนินชีวิตในปัจจุบันเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเทคโนโลยี เนื่องจากกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังไม่เพียงพอต่อการรองรับปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทั้งนี้ ปัญหาดังกล่าวมิได้เกิดขึ้นเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น แต่ยังเป็นประเด็นที่หลายประเทศทั่วโลกกำลังเผชิญอยู่

เช่นเดียวกัน กล่าวคือ กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีได้อย่างเพียงพอ

คำถามข้อที่ 5 บริษัทปัญญาประดิษฐ์มักอ้างหลักการ เทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูลปริมาณมหาศาลอัตโนมัติ (Text and Data Mining) ในการดึงข้อมูลที่มีลิขสิทธิ์นับล้านชิ้นไปป้อนข้อมูลเพื่อฝึกปัญญาประดิษฐ์ โดยมองว่าเป็นการเปลี่ยนรูปและไม่ได้นำผลงานชิ้นนั้นออกมาขายโดยตรง ในมุมมองของนักวิชาการกฎหมาย ท่านเห็นอย่างไร

ประเด็นคำถามดังกล่าวจำเป็นต้องยกกรณีของจีบลิ (Ghibli) จากคำถามข้อที่ 1 มาเป็นตัวอย่าง เนื่องจากเป็นกรณีที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าปัญญาประดิษฐ์มิได้ใช้เพียงข้อมูลที่ได้รับจากการเขียนคำสั่งเท่านั้น แต่ผลงานที่ได้จากปัญญาประดิษฐ์เกิดจากการนำข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการฝึกฝนระบบ จากนั้นจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาประมวลผลเพื่อสร้างผลงานขึ้นมาใหม่ มิใช่การคิดหรือสร้างสรรค์ขึ้นด้วยตนเองทั้งหมด ในมุมมองของดิฉันจึงเห็นว่า ควรมีการเปลี่ยนแปลงบางประการที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลต้นทางที่ปัญญาประดิษฐ์นำมาใช้ในการฝึกฝนระบบของตนเอง ดิฉันได้มีโอกาสศึกษาและอ่านวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทที่กล่าวถึงประเด็นการให้ค่าตอบแทนแก่ข้อมูลที่ถูกนำมาใช้ในการฝึกฝนปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่กำหนดแนวทางดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน

ภายในวิทยานิพนธ์ดังกล่าวได้มีการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการให้ค่าตอบแทนโดยเสนอให้มีลักษณะคล้ายกับตลาดกลางสำหรับผลงานที่มีลิขสิทธิ์ กล่าวคือ ในเมื่อการฝึกฝนปัญญาประดิษฐ์จำเป็นต้องนำข้อมูลมาใช้ เมื่อมีการนำข้อมูลที่มีลิขสิทธิ์ไปใช้ ก็ควรมีการชำระค่าลิขสิทธิ์ให้แก่เจ้าของผลงานต้นทางด้วย แนวคิดในวิทยานิพนธ์ดังกล่าวจึงมุ่งเน้นให้มีการตอบแทนแก่เจ้าของข้อมูลที่ถูกนำมาใช้ในการฝึกฝนปัญญาประดิษฐ์ อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของแนวทางดังกล่าวว่ามีมากน้อยเพียงใด ตัวอย่างเช่น หากมีบุคคลหนึ่งสร้างสรรค์ผลงานเพลงขึ้นด้วยตนเองโดยไม่ได้ใช้ปัญญาประดิษฐ์ และนำผลงานดังกล่าวไปจำหน่ายผ่านเว็บไซต์

แห่งหนึ่ง ต่อมาเมื่อมีบุคคลอีกคนหนึ่งใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการสร้างเพลง และปัญญาประดิษฐ์ได้นำข้อมูลจากเพลงที่เผยแพร่อยู่ในเว็บไซต์ดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างเพลงใหม่ขึ้นมา โดยที่ลักษณะของดนตรีหรือเนื้อหามีความ คล้ายคลึงกับผลงานเดิม กรณีเช่นนี้ย่อมก่อให้เกิดคำถามเกี่ยวกับความเป็นธรรม ต่อผู้สร้างสรรค์ผลงานต้นฉบับ เนื่องจากการสร้างสรรค์ผลงานเพลงหรือผลงาน ประเภทอื่น ๆ ด้วยตนเองย่อมต้องอาศัยต้นทุนทั้งในด้านเวลา ความรู้ ความสามารถ และทรัพยากรต่าง ๆ ในการสร้างผลงาน แต่เมื่อมีการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการสร้างผลงาน ต้นทุนในส่วนดังกล่าวอาจลดลงอย่างมากจึงเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่เป็นธรรม หากมีการนำ ผลงานที่สร้างโดยปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งอาศัยข้อมูลของผู้อื่นที่ได้ลงทุนลงแรงสร้างสรรค์ ขึ้นมา ไปใช้ในเชิงพาณิชย์โดยปราศจากการตอบแทนแก่เจ้าของข้อมูลต้นทาง ด้วยเหตุนี้ จึงควรมีการตอบแทนบางประการแก่เจ้าของข้อมูลที่ปัญญาประดิษฐ์ได้นำมาใช้ในการสร้างผลงานใหม่ขึ้นมา

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากฎหมายอาจกำหนดให้มีการตอบแทนแก่บุคคลที่ข้อมูล ของตนถูกนำไปใช้ แต่ในทางปฏิบัติอาจไม่ใช่ทุกคนที่จะมีความเต็มใจในการจ่าย ค่าตอบแทนให้แก่เจ้าของข้อมูลเหล่านั้น ทั้งนี้ ในวิทยานิพนธ์ที่ดิฉันได้ศึกษามีการนำ หลักสุจริตมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่หากพิจารณาในบริบท ของโลกแห่งความเป็นจริงหรือในทางธุรกิจ ก็อาจไม่มีผู้ประกอบการหรือผู้ใช้งาน จำนวนมากที่มีความประสงค์จะจ่ายค่าตอบแทนในส่วนนี้ จึงทำให้เกิดข้อกังวลว่าผู้ที่นำ ข้อมูลที่มีลิขสิทธิ์ไปใช้ทุกคนจะมีความสุจริตเพียงพอที่จะจ่ายค่าตอบแทนสำหรับข้อมูล ทุกชิ้นที่ถูกนำมาใช้หรือไม่ ส่งผลให้การนำหลักสุจริตตามแนวคิดในวิทยานิพนธ์ ดังกล่าวมาปรับใช้ในทางปฏิบัติอาจเป็นไปได้ยาก ท้ายที่สุดนี้ ดิฉันยังคงเห็นว่าควรมี การจ่ายค่าตอบแทนแก่เจ้าของข้อมูลที่ถูกนำมาใช้ในการฝึกฝนปัญญาประดิษฐ์ แต่สำหรับวิธีการหรือรูปแบบของการจ่ายค่าตอบแทนนั้น ควรมีการศึกษาและพิจารณา เพิ่มเติมต่อไปในอนาคต

คำถามข้อที่ 6 ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายลิขสิทธิ์ดั้งเดิม ความคุ้มครองจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเป็นผลงานที่เกิดจากทักษะและสติปัญญาของมนุษย์ เมื่อปัญญาประดิษฐ์สามารถสร้างผลงานที่ซับซ้อนได้จากคำสั่งสั้น ๆ ในทางวิชาการกฎหมายควรปรับนิยามนี้อย่างไร

หากมีการยอมรับในระดับหนึ่งแล้วว่า กฎหมายลิขสิทธิ์อาจจำเป็นต้องนำปัญญาประดิษฐ์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในอนาคต ดิฉันเห็นว่า ประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องที่ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ เนื่องจากการปรับนิยามทางกฎหมายมิใช่เรื่องที่สามารถดำเนินการได้โดยง่าย แต่จำเป็นต้องมีการศึกษาว่า นิยามดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับกรณีใด และควรครอบคลุมงานประเภทใดบ้าง ทั้งนี้ เนื่องจากปัญญาประดิษฐ์สามารถทำงานได้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการสร้างโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Software) หรือแม้แต่การออกแบบงานประติมากรรม แม้ว่าปัญญาประดิษฐ์จะไม่สามารถสร้างงานประติมากรรมด้วยตนเองได้โดยตรง แต่อาจสามารถจัดทำแบบร่างหรือแนวทางในการสร้างงานดังกล่าวได้ จึงทำให้เกิดคำถามต่อไปว่า นิยามของการคุ้มครองลิขสิทธิ์ควรได้รับการปรับเปลี่ยนในลักษณะใด เนื่องจากปัญญาประดิษฐ์สามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ในหลากหลายรูปแบบ อีกแนวทางหนึ่งอาจเป็นการปรับนิยามเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การคุ้มครองลิขสิทธิ์ โดยอาจกำหนดเพิ่มเติมว่า งานใดที่อยู่ภายใต้ประเภทผลงานตามที่กฎหมายลิขสิทธิ์กำหนด แม้จะถูกสร้างขึ้นโดยปัญญาประดิษฐ์ ก็สามารถได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ได้

อย่างไรก็ตาม ในความเห็นของดิฉัน แนวทางดังกล่าวอาจเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ที่กว้างจนเกินไป และยิ่งขาดรายละเอียดที่เพียงพอ เนื่องจากการให้ผลงานทุกประเภทที่สร้างขึ้นโดยปัญญาประดิษฐ์ได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ย่อมไม่สามารถกระทำได้ หากในอนาคตมีการปรับนิยามดังกล่าวจริง ดิฉันยังคงเห็นว่านิยามใหม่ย่อมไม่อาจก้าวข้ามขอบเขตของผลงานทั้ง 9 ประเภทที่กฎหมายลิขสิทธิ์กำหนดไว้

คำถามข้อที่ 7 การควบคุมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ต่องานอันมีลิขสิทธิ์นั้น ควรให้หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบหรือควรสร้างหน่วยงานใหม่ขึ้นมาดูแลเฉพาะ

หน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีโดยตรง คือ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (Ministry of Digital Economy and Society หรือ กระทรวงดิจิทัล) ในส่วนของทรัพย์สินทางปัญญาก็มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง คือ กรมทรัพย์สินทางปัญญา ดิฉันเห็นว่ามีความจำเป็นต้องให้พิจารณา 2 แนวทาง ได้แก่ 1) อาจต้องเลือกให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ไม่ว่าจะเป็นกรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หรือ 2) ให้ทั้งสองหน่วยงานมีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน อย่างไรก็ตาม แนวทางการบูรณาการระหว่างหน่วยงานก็ยังมีความท้าทายอยู่พอสมควร เนื่องจากประเทศไทยยังไม่ปรากฏการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นระบบมากนัก อีกทั้งหลายหน่วยงานยังคงมีภารกิจที่ทับซ้อนกันอยู่ ตัวอย่างเช่น ในช่วงที่เกิดปัญหาการล่อลวงของมิจฉาชีพผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ แต่ละหน่วยงานต่างก็มีช่องทางรับเรื่องร้องเรียนเป็นของตนเอง ซึ่งในความเห็นของดิฉันเห็นว่า ควรมีช่องทางการร้องเรียนเพียงช่องทางเดียว เนื่องจากเมื่อประชาชนถูกหลอกลวง การมีช่องทางร้องเรียนจำนวนมากอาจก่อให้เกิดความสับสนและความยุ่งยากในการดำเนินการ ทั้งนี้ อาจเปรียบเทียบกับกรณีเหตุฉุกเฉินทางการแพทย์ที่ประชาชนสามารถติดต่อขอความช่วยเหลือผ่านหมายเลข 1669 ได้โดยตรง ซึ่งช่วยลดความซับซ้อนในการเข้าถึงบริการ นอกจากนี้ การที่มีหลายหน่วยงานหรือหลายช่องทางปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะใกล้เคียง หรือซ้ำซ้อนกันอาจส่งผลให้เกิดการใช้ทรัพยากรและงบประมาณของภาครัฐอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

หากจำเป็นต้องเลือกแนวทางที่เหมาะสม ดิฉันเห็นว่า ควรเป็นการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่แตกต่างกัน และสามารถนำความรู้ความเชี่ยวชาญของตนมาสนับสนุนการดำเนินงานร่วมกันได้ ส่วนในกรณีของการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ขึ้นมาโดยเฉพาะนั้น อาจดำเนินการได้หากปัญหาประติศฐ์กลายเป็นประเด็นสำคัญในระดับชาติ แต่ในปัจจุบัน ปัญหาประติศฐ์ยังไม่ถือเป็นประเด็นในระดับดังกล่าว และยังสามารถรอการพิจารณาได้

เนื่องจากการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ย่อมต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ดังนั้น จึงควรใช้
กลไกของหน่วยงานที่มีอยู่แล้วในการแก้ไขปัญหาเป็นลำดับแรก